

Прелазак праиндоевропског трочланог тематског морфолошког система на прасловенски двочлани родни систем

- 1) Гласовне промене
- 2) Интервенција граматичког рода

ЗОС, префонологизација, затварање артикулације

Праиндоевропски систем састоји се од лексичког дела, тематског (основинског) вокала и деклинационог наставка. Тај се систем захваљујући гласовним променама претвара у двочлани прасловенски у ком се разликује лексички део (основа) и наставак за облик.

Основни параметар за одељивање деклинационих врста у пие. језику био је тематски вокал (нпр. -ā- биле су именице м. и ж. грм. рода, -ǵ- биле су именице м. и с. грм. рода). У прасловенском ће, после фонетских потреса, критеријум категорије граматичког рода, иступити као онај који ће условити поделу парадигми (-ā- ће постати именице само ж. грм. рода, -ǵ- ће постати само именице м. грм. рода; чак и тамо где постоје у парадигми именице оба рода, унутар парадигме направиће се диференцијација у вези са родом, нпр. Упореди инстр. јд. за м. и ж. род у -ī-).

трочлани **тематски** > двочлана (**основа + наставак**) **граматички род**
интервенција граматичког рода

лексички део (корен) + **тематски вокал** + наставак за облик

ДЕЛУЈЕ ЗОС

Примери

*gord-ǵ-s > *grad-ъ /or/ > /ra/ *ǵ > *ǵ > *ъ

*rod-ǵ-s > *rod-ъ *ǵ > *ǵ > *ъ

*sūn-ǵ-s > *syn-ъ

*kost-ī-s > *kost-ъ

*nok-t-ī-s > *not'-ъ

*gost-ī-s > *gost-ъ

*noz-jǵ-s > *nož-ъ *ǵ > *ǵ > *ъ

*koǵ-n-jǵ-s > *kon'-ъ

*vod-ā-m > *vod-ǵ

*vod-ā-i > *vod-ě

*duh-jā-ǵ > *duš-a